

‘Wezenlijke stappen gezet richting ethisch pensioen’

DUURZAAM PENSIOENFONDS Ongeveer drie jaar geleden startte huisarts Anneleen De Bonte samen met vzw FairFin een zoektocht naar een duurzaam pensioenfonds voor zelfstandige zorgverleners. Ze vatte de resultaten van dat pilotproject onlangs samen in een rapport.

We leerden dat we financiële instellingen wel degelijk in beweging kunnen krijgen. Tenminste, als we met genoeg zijn en van ons laten horen”, vertelt Anneleen De Bonte enthousiast aan Artsenkrant.

Wat voorafging (zie AK nrs. 2473 en 2510). Toen de huisarts voor haar verzekeringen en Vrij Aanvullend Pensioen Zelfstandigen (VAPZ) op zoek ging naar een maatschappij die naast een transparante financiële strategie ook sociale en ecologische criteria hanteerde, kon Anneleen De Bonte er geen enkele vinden. Wat begon als een vraag, werd een heuse queeste naar een ethisch pensioenproduct. De huisarts ging deeltijds aan de slag als campagnemedewerker bij de gespecialiseerde NGO FairFin.

Technische implicaties

In no time en met beperkte middelen toonden enkele honderden geïnteresseerde zorgverleners interesse voor een duurzaam alternatief voor het VAPZ. Daarnaast verzekerden experts in duurzaam beleggen dr. De Bonte dat een VAPZ-contract met toepassing van ESG (Environmental, SOcial and Corporate Governace, nvdr)-criteria mogelijk was. Ze moest een 2.000-tal geïnteresseerden zien te verzamelen voor genoeg startkapitaal te hebben, een haalbare kaart.

De Belgische wetgeving stak echter stokken in de wielen. Anneleen De Bonte: “Als je een Riziv-contract hebt en je wil van beheerder veranderen en je gespaarde reserves meenemen, dan dien je daarop een fiscale penalitatie te betalen van 33 procent”. Een dergelijke zet wordt immers beschouwd als het vroegtijdig afkopen van het contract voor de einddatum is bereikt.

En dus ging dr. De Bonte verder op een ander spoor: bestaande aanbieders motiveren om hun huidige portefeuille duurzamer te maken. “De meest frequente en meest geëngageerde contacten waren met Curalia, Bank Van Breda en P&V/Vivium”, vertelt Anneleen De

Bonte. “Ze hebben tijdens het project al wezenlijke stappen gezet en zijn geëngageerd om deze weg verder te zetten.”

Erg in detail kan dr. De Bonte niet gaan omdat de maatschappijen zelf nog het een en ander aan het uitzoeken zijn, maar het komt erop neer dat ze de structuur en samenstelling van hun pensioenproduct zouden moeten aanpassen opdat het mogelijk zou zijn om meer duurzame alternatieven aan te bieden.

“Kiezen voor ethische en duurzame producten heeft een hoop technische implicaties”, legt Anneleen De Bonte uit. “Zo zijn duurzame investeringen vaak niet beursgenoteerd. Bovendien worden ze vaker gequoteerd met een

hoger risico omdat dit minder gangbare producten zijn.” Dat drijft maatschappijen ertoe verder te werken met de gangbare producten, zoals fossiele brandstoffen, aldus dr. De Bonte.

Voor iedereen

Andere opmerkelijke vaststelling tijdens haar veldonderzoek, is dat iedereen zowat naar iedereen wijst voor een oplossing. “Je zou denken dat het initiatief ligt bij diegenen die de meeste impact hebben, met name de financieel beheerders. Zij hebben én de kennis én zitten aan de knoppen”, zegt Anneleen De Bonte. “Maar het zijn de burgers – bewuste klanten – die ervoor kunnen zorgen dat zij werk maken van meer maatschappelijke verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld door te wijzen op de financiële risico’s van beslissingen die vandaag nog worden genomen. Ik ben ervan overtuigd dat daar grote verliezen aan zullen vasthangen, en dat is onverantwoord met pensioengeld.

Verder is er het morele aspect: nog tien jaar investeren in fossiele brandstoffen omdat het winstgevend zou zijn? Terwijl we ondertussen weten welke schade zij kunnen berokkenen.”

Anneleen De Bonte adviseert dan ook om aanbieders naar meer informatie te vragen over hun duurzaamheidsbeleid. “Laat hen weten dat je overweegt om te veranderen wanneer ze met een echt duurzaam product komen.” Voor een Riziv-contract kan je dan wel je reserves niet verplaatsen, het is wel mogelijk om vanaf het volgende jaar bij een nieuwe aanbieder beginnen te sparen.

Omdat de afgelopen periode ook veel actoren van buiten de zorgverlening interesse toonden in het project, start FairFin dit najaar met een campagne-website voor een duurzaam pensioen voor iedereen. Bedoeling is dat iedereen zijn eigen aanbieder zal aansporen tot actie.

Verder wil de NGO burgers aanmoedigen om bij de beheerders van hun pensioenfonds transparantieverslagen omtrent hun ESG-beleid (zie boven) op te vragen. “Opdat we die vervolgens met elkaar kunnen vergelijken.”

Emily Nazionale

>> Lees het rapport op www.duurzaam-pensioen.be

©An Van Edom

De meest frequente en meest geëngageerde contacten waren met Curalia, Bank Van Breda en P&V/Vivium - dr. Anneleen De Bonte

1.423 pediaters met ambulante activiteiten

PEDIATRIE “In 2016 oefenden 1.423 pediaters ambulante activiteiten uit. Het is onjuist dat zij in een privépraktijk werkten. Uit de Riziv-cijfers kunnen we nog niet afleiden welk percentage ambulante activiteiten in het ziekenhuis, en welk percentage in een privépraktijk gebeurden.”

Dokter Tyl Jonckheer, bestuurslid pediatrie bij het VBS en bestuurslid van het Vlaams Artsensyndicaat Antwerpen, Vlaams-Brabant, Limburg wijst op onnauwkeurigheden in de berichtgeving over de kinderartsen in onze vorige editie (AK nr. 2592, blz. 8).

“Het is fout te stellen dat er in 2018 2.036 actieve pediaters waren in België. Het gaat hier over artsen met een erkenning (neuro) pediatrie die Riziv-prestaties mogen verrichten. Daarin zijn ook niet-actieve en gepensioneerd kinderartsen begrepen”, legt hij uit. “Correct is dat er in 2016 347 pediaters uitsluitend ambulante activiteiten hadden in een privépraktijk of in het ziekenhuis. Van de 1.108 pediaters met een ziekenhuisactiviteit, waren er slechts 39 die geen enkele ambulante activiteit hadden – dus geen privé – of ziekenhuisraadpleging.” Sommige kinderartsen met enkel ambulante activiteiten doen dit in ziekenhuisverband. “En veel kinderartsen met zowel ziekenhuis- als ambulante activiteiten

verrichten hun ambulante raadplegingen in het ziekenhuis. Het is dus helemaal niet correct te stellen dat 1.423 pediaters een privépraktijk hebben”, stelt hij.

Samenwerking

In samenwerking met het Riziv en op vraag van de pediaters werd “zeer interessant” cijfermateriaal verzameld. “Zo worden we ons bewust van al dan niet verantwoorde praktijkverschillen. Het laat de wetenschappelijke verenigingen toe door onderzoek, informatie en onderwijs de praktijkvoering te beïnvloeden. Zo gaat de kwaliteit van de verstrekte zorg aan de kinderen erop vooruit.”

Wel is het “nog wat vroeg” om conclusies te trekken in verband met het antibioticavoorschrijfgedrag van de pediaters. Dat wordt nog geanalyseerd.

G.V.